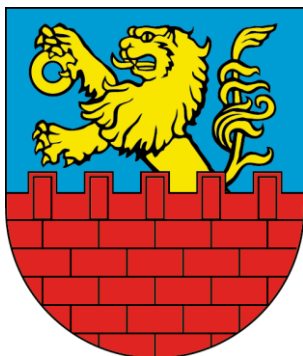

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2015 ROK

WSTĘP

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” (wydanie z 2009 roku) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialny jest za ponad 60 rodzajów chorób i urazów.

Rozmiary problemów związanych z alkoholem to również wysokie koszty społeczne i ekonomiczne, jakie ponoszą budżety państw. Koszty te szacowane są przez Światową Organizację Zdrowia na poziomie 1,3 % PKB, tj. w przypadku Polski ok. 17,5 mld. zł.

Corocznie, z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu, umiera na całym świecie 2,3 mln osób. Osoby nadużywające alkoholu stanowią około 20% pacjentów ostrych dyżurów.

Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, także społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.¹

Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nasielsk na 2015 rok”, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;

¹ „Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015” www.parpa.pl

- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity – Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Nasielsk opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”. Wykorzystano również publikację Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

I. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity – Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.).

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ W GMINIE NASIELSK

Dla potrzeb opracowania Programu w Gminie Nasielsk w grudniu 2012 roku przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych oraz na bieżąco analizowane były dane w kolejnych latach. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu.

Uzupełnieniem danych uzyskanych w badaniach są dane jakościowe, które są wynikiem rozmów i zgłaszanych problemów przez: nauczycieli, pedagogów i dyrektorów szkół, członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

„Wnioski z Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Nasielsk – 2012 (str. 82-87).

W podsumowaniu badań przeprowadzonych w gminie Nasielsk można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy Nasielsk.

- a) Za najważniejszy problem w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali bezrobocie oraz alkoholizm. Z pewnością w tej sferze są największe oczekiwania wobec władz, związane z podjęciem działań umożliwiających zwiększenie poziomu zatrudnienia oraz zwalczanie problemu alkoholizmu.
- b) Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk. Jednym z jego skutków jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. 38% badanych mieszkańców gminy Nasielsk deklaruje, że doświadczyło w swoim życiu bezrobocia. Wynik ten jest zbliżony do wyniku badań ogólnopolskich.
- c) 18,4% badanych mieszkańców gminy Nasielsk posiada wiedzę na temat działań prowadzonych przez władze lokalne, których celem jest wspieranie osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- d) Problem nadużywania alkoholu jest wymieniany jako jeden z najważniejszych problemów społecznych przez mieszkańców. Połowa badanych uważa alkohol za towar szczególny i postuluje za kontrolowaniem jego sprzedaży. 27,6% badanych posiada wiedzę o prowadzonych lokalnie działaniach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- e) Umiarkowanie poważny w gminie Nasielsk jest problem narkotyków. Odsetek badanych mieszkańców, którzy próbowali narkotyków (6,1%), jest zbliżony do wyników analiz ogólnopolskich. Zdecydowana większość ankietowanych nie używa narkotyków.
- f) Problemem środowiskowym jest również przemoc. 21,2% ankietowanych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, 29% badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 34% respondentów zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów.
- g) Szeroka oferta różnego rodzaju form gier hazardowych oraz ich dostępność sprawiają, że problem staje się coraz bardziej rozpowszechniony. 49,5% badanych mieszkańców gminy Nasielsk wzięło przynajmniej raz w życiu udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, polegających na wysyłaniu płatnych smsów. 21,4% badanych grało przynajmniej raz w życiu na automatach, 13,3% badanych obstawiało przynajmniej raz w życiu zakłady bukmacherskie. 6,2% badanych przyznało, że grało kiedykolwiek w grę na pieniądze w Internecie.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży.

- a) Spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest bardzo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 18,3% badanych uczniów szkół podstawowych, 61% badanych gimnazjalistów oraz 84,1% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto 1,1% badanych uczniów szkół podstawowych, 21% badanych gimnazjalistów oraz 31,3% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przynajmniej raz w życiu upiło się, tracąc kontrolę nad własnym zachowaniem.
- b) Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania lub presję rówieśników, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby.

- c) Badania wykazały, że stosunkowo dużo badanych młodych mieszkańców gminy Nasielsk ma kontakt z tytoniem oraz narkotykami. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznało się 16,7% badanych uczniów szkół podstawowych, 49% badanych gimnazjalistów oraz 49,2% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Jeden badany uczeń szkoły podstawowej (1,1%) miał doświadczenia z narkotykami. Odsetek badanych uczniów szkół gimnazjalnych sięgających po narkotyki wyniósł 8%, zaś odsetek badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 21,9%. Z pewnością te dwa zagadnienia powinny spotkać się z pilną uwagą ze strony władz samorządowych.
 - d) Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.
 - e) Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu, narkotyków i paleniem papierosów.
 - f) Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice dość często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem substancji psychoaktywnych. Uzyskane wyniki powinny zaalarmować rodziców i opiekunów, aby poświęcali swoim dzieciom więcej uwagi i nie zapominali o odpowiedzialności, jaką za nie ponoszą.
 - g) Problemem w gminie Nasielsk są przypadki agresji i przemocy, z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony rodziny lub otoczenia rówieśniczego, przyznaje się 26,4% badanych uczniów szkół podstawowych, 30,8% badanych gimnazjalistów oraz 32,3% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
 - h) Dopalacze cieszą się stosunkowo niewielką popularnością wśród badanych uczniów – 13% uczniów szkół podstawowych, 10% badanych gimnazjalistów oraz 4,8% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało się do zażywania ich, zaś 14% uczniów szkół podstawowych, 13,4% badanych gimnazjalistów oraz 8,2% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych użyłoby dopalaczy, gdyby miało do tego okazję.
 - i) 40,8% badanych uczniów szkół podstawowych, 40% badanych gimnazjalistów oraz 31,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wzięło przynajmniej raz w życiu udział w konkursach organizowanych przez gazety, operatorów telefonicznych, w których wysłała się płatne smsy. 36,5% badanych uczniów szkół podstawowych, 38% badanych gimnazjalistów oraz 35,9% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przynajmniej raz w życiu zagrało na automatach. Zdecydowanie mniej badanych uczniów we wszystkich grupach wiekowych obstawiało zakłady bukmacherskie lub grało na pieniądze w Internecie.
3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych.
- a) Analiza postaw wychowawczych badanych mieszkańców gminy Nasielsk wykazała, że w większości nie uznają specjalnych okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowania młodych ludzi, w którym przemoc nie powinna mieć miejsca. Należy jednakże zaznaczyć, że ponad jedna trzecia badanych mężczyzn przyznała, że stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą.
 - b) Większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.
 - c) Pozytywnym zjawiskiem zaobserwowanym w badaniach jest dość wysoka świadomość mieszkańców związana z istnieniem osób i instytucji, do których należy zgłosić się w przypadku stosowania przemocy. Ponad połowa badanych dorosłych mieszkańców (59,6%) deklarowała, że posiada wiedzę na ten temat.
 - d) Zdecydowana większość badanych uczniów deklarowała, że zareagowałoby w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego, co jest pozytywnym zjawiskiem i pokazuje, że młodzi ludzie nie są obojętni wobec zjawiska agresji. 15,2% badanych uczniów szkół podstawowych, 17,4% badanych gimnazjalistów oraz 3,1% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych

deklarowało, że w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego nie zareaguje, natomiast 13,1% uczniów szkół podstawowych, 17,4% badanych gimnazjalistów oraz 12,3% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklarowało włączenie się do bójki.

- e) Większość badanych uczniów, podobnie jak w badaniach ogólnopolskich, dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. 57,3% badanych uczniów szkół podstawowych, 65% badanych uczniów szkół gimnazjalnych oraz 58,7% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że ich opiekunowie rozmawiali z nimi na temat szkodliwości używania narkotyków. 58,6% badanych uczniów szkół podstawowych, 72,2% badanych uczniów szkół gimnazjalnych oraz 77,8% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol).
 - f) W grupie młodych ludzi 95,7% badanych uczniów szkół podstawowych, 84,7% badanych gimnazjalistów oraz 85,2% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklarowało, że nie sięgnęłoby po narkotyki, nawet gdyby nadarzyła się ku temu okazja. Świadczy to o dużej świadomości związanej ze szkodliwością substancji odurzających.
 - g) Zdecydowana większość badanych uczniów jest świadoma zagrożenia cyberprzemocą oraz uznaje za niestosowne podawanie swoich danych osobowych przypadkowym osobom poznanym w Internecie.
4. Wnioski dotyczące badania punktów sprzedaży alkoholu.
- a) Wśród ankietowanych punktów sprzedaży, 95% badanych sprzedawców sprzeciwia się sprzedawaniu napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, pomimo to 25% badanych sprzedawców przyznało, że zdarza się im sprzedawać alkohol osobom nietrzeźwym. Takie postępowanie stoi w sprzeczności z artykułem 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należy więc przywiązywać wagę do tego, aby artykuł ten był przestrzegany.
 - b) Osoby spożywające alkohol są uznawane za zagrożenie, a na terenie punktów sprzedaży rzadko zdarzają się nieprzyjemne zajścia związane z piciem napojów alkoholowych. W 15% badanych punktach sprzedaży doszło do takiego zdarzenia w ciągu ostatniego miesiąca.
 - c) Ankieta wykazała, że stosunkowo dużo osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych bądź papierosów. Badanie wskazuje, że w punktach sprzedaży badani sprzedawcy nie sprzedają zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzą sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży.”²

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Nasielsk oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:

- 1) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, rodzina, środowiska rówieśnicze) oraz wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka;

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów przedszkolnych, szkolnych, rodzinnych i wychowawczych, rówieśniczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

² „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Nasielsk – 2012”, wykonawca: Studio Diagnozy i Profilaktyki, Kraków, str. 82-87

2) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej zapobiegającej szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych;
Wskaźniki: liczba zgłoszonych do realizacji programów o udoskonalonej i zintegrowanej treści programowej.

3) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych;
Wskaźniki: liczba realizatorów działań profilaktycznych, którzy podwyższyli swoje kwalifikacje, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań.

4) monitorowanie działań profilaktycznych;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba uczestników, ilość wyników pochodzących z ewaluacji poszczególnych działań, wysokość środków przeznaczonych na realizację działań.

2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna;
Wskaźniki: ilość medialnych akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników.

2) promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy dla mieszkańców Gminy Nasielsk, zajęcia integracyjne, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży;
Wskaźniki: liczba kampanii, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów.

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników.

2) działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, Ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli.

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

1) udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej w Punkcie Konsultacyjnym;
Wskaźniki: ilość przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, zajęć terapeutycznych, warsztatów, treningów, liczba ich uczestników, w tym liczba osób kończących terapię.

2) wspieranie działania placówek lecznictwa odwykowego w szczególności poprzez:
a) finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla uzależnionych, współuzależnionych oraz DDA, a także ofiar i sprawców przemocy domowej, uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ,
b) dofinansowanie poprawy warunków bazy lokalowej i ich wyposażenia,
c) dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego,

Wskaźniki: ilość dodatkowych programów, liczba uczestników, jakość bazy lokalowej porównanie ze stanem poprzednim, ilość odbytych przez pracowników lecznictwa odwykowego szkoleń, kursów itp.

5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:

- 1) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i sytuacje kryzysowe w Punkcie Konsultacyjnym;
Wskaźniki: liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba osób korzystających z porad/konsultacji, liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji, liczba osób udzielających porad/konsultacji.
- 2) prowadzenie programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba osób, które wzięły udział w programach, liczba osób korzystających z konsultacji, liczba realizatorów programów, liczba osób przeprowadzających konsultacje.
- 3) monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.
- 4) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, psychoterapii, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych konsultacji, form terapii, pomocy prawnej, liczba osób korzystających z tych form pomocy, liczba podmiotów współpracujących.

6. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Programu;
Wskaźniki: liczba udzielonych porad, konsultacji, szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów.
- 2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań;
Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych oraz terapeutycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań.

Zadania

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych:

- 1) Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych w następujących formach:
 - a) konsultacje specjalistów,
 - b) zajęcia edukacyjne, w tym warsztaty i treningi,
 - c) pomoc i wsparcie psychologiczne,
 - d) zajęcia będące alternatywą wobec używania substancji psychoaktywnych, wspomagające proces zdrowienia,
 - e) wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej,
 - f) pomoc udzielana osobom uzależnionym od narkotyków, hazardu, internetu, nikotyny
- 2) Udział lub organizowanie, współorganizowanie konferencji, seminariów oraz innych form podnoszących poziom kwalifikacji z zakresu terapii uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej.

- 1) Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez:
 - a) konsultacje specjalistów,
 - b) zajęcia edukacyjne,
 - c) warsztaty umiejętności życiowych,
 - d) treningi zachowań,
 - e) poradnictwo,
 - f) psychoterapię,
 - g) działalność z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.
- 2) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób które chcą uzyskać informacje na temat uzależnień. Zadania Punktu zostały uregulowane odrębnym Zarządzeniem Burmistrza.
- 3) Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku.
- 4) Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie przez:
 - a) dofinansowanie zadań realizowanych w ośrodkach interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - b) szkolenia dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - c) dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,
 - d) dofinansowanie programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - e) finansowanie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej dla ofiar przemocy w ramach pracy zespołów interwencyjnych w środowisku zdarzenia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych

- 1) Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym:
 - a) programów informacyjno-edukacyjnych,
 - b) programów środowiskowych,
 - c) programów rówieśniczych,
 - d) programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii
 - e) programów adresowanych do tzw. „grup ryzyka”, m. in.: realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym,
 - f) programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych ,
 - g) programów nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej z zastosowaniem skutecznych strategii profilaktycznych oraz rozwiązań nowatorskich,
 - h) programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców,
 - i) programów realizowanych w czasie wolnym od nauki, w tym podczas ferii oraz wakacji.
- 2) Prowadzenie edukacji publicznej we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.
- 3) Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno – kulturalnych adresowanych do mieszkańców Gminy Nasielsk.
- 4) Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

- 5) Udział lub organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.
 - 6) Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia dostępności różnych substancji psychoaktywnych (między innymi „dopalaczy” oraz innych środków odurzających).
 - 7) Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie.
 - 8) Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
 - 9) Zakup materiałów, nagród, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.
 - 10) Inne działania z zakresu profilaktyki.
- 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.**
- 1) Udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.
 - 2) Współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji:
 - a) programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka,
 - b) programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
 - c) programów szkoleniowych dla osób pracujących z osobami zagrożonymi oraz uzależnionymi od narkotyków.
 - 3) Współpraca z ruchami samopomocowymi.
- 5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.**
- 6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

IV. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Program adresowany jest głównie do:

- a) mieszkańców Gminy Nasielsk,
- b) dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- c) kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów oraz psychologów szkolnych,
- d) organizacji pozarządowych,
- e) lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,
- f) osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin,
- g) pozostałej społeczności lokalnej.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Nasielsk pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18² ustawy). Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też realizatorów i partnerów Programu.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Za koordynację i realizację Programu odpowiedzialny jest Wydział Administracji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Nasielsku, a w jego ramach – inspektor ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Nasielsku oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Nasielsk, będącymi dysponentami środków finansowych na realizację powierzonych zadań,
- szkołami, przedszkolami i placówkami oświatowymi,
- placówkami służby zdrowia,
- podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych,
- Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizacjami pozarządowymi,
- organizacjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi.

VII. MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH (MGKRPA)

1. Zadania Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
- b) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- c) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych.
- d) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do MGKRPA na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
- e) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Nasielsku lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- f) Współudział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy.

2. Zasady wynagradzania członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za realizację zadań ustawowych, w tym wykonywanych podczas posiedzeń MGKRPA, przysługuje jej członkom wynagrodzenie w postaci diety w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalone w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.) za udział w każdym posiedzeniu MGKRPA. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa wyżej, jest lista obecności z poszczególnych posiedzeń MGKRPA poświadczona przez jej Przewodniczącego.

Opracowanie:

Inspektor ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w Wydziale Administracji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Nasielsku